

ТЕХНИЧКА ШКОЛА

**ПЛАН ПРИМЕНЕ МЕРА
ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА ЕПИДЕМИЈЕ
ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ**

Јул, 2020. године

У В О Д	3
1. ОПШТИ ПОДАЦИ О УСТАНОВИ	4
2. ПОДАЦИ О УЧЕСНИЦИМА У САЧИЊАВАЊУ ПЛАН ПРИМЕНЕ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	4
3. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	5
3.1 Опште, личне мере и активности за спречавање појаве епидемије заразне болести	6
3.1.1 Општем личне мере	6
3.1.2. Активности за спречавање појаве епидемије заразне болести	7
3.1.3 Превентивне мере приликом коришћења службених возила	9
3.1.4 Хигијенске мере приликом административних активности – манипулација папирним документима	10
3.1.5 Хигијенске мере заједничких радних површина	11
3.1.6 Хигијенске мере приликом коришћења рачунара, телефона, таблета; опреме и сл.	11
3.1.7 Хигијенске мере у раду са странкама	11
3.1.8 Превентивне мере приликом активности на одржавању објеката, опреме и зелених површина	11
3.1.9 Хигијена запослених и додатна лична заштитна средства	12
3.1.10 Хигијена тоалета	12
3.1.11 Заштита од преноса директним контактом	12
4. КОРИШЋЕЊЕ ЛИЧНИХ ЗАШТИТНИХ СРЕДСТАВА	13
4.1 Правилно коришћење заштитне маске	13
4.1.1. Стављање заштитне маске за лице	13
4.1.2. Правилно ношење заштитне маске за лице	13
4.1.3. Скидање заштитне маске за лице	14
4.2 Правилно коришћење заштитних рукавица	14
4.2.1. Правилно ношење рукавица	14
4.2.2. Правилно скидање рукавица	15
5. ЗАДУЖЕЊА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ И КОНТРОЛУ СПРОВОЂЕЊА ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА И АКТИВНОСТИ	16
6. МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ	19
7. Упутства и знаци које је потребно истаћи на видном месту	21
8. Изјава Послодавца	32

У В О Д

Обавеза послодавца је да у складу са чланом 13. Закона о безбедности и здрављу на раду, изради Акт о процени ризика на радном месту и у радној околини, који ће у целости примењиван допринети регулисању безбедности и здравља на раду на сваком радном месту у друштву и имплементацијом и спровођењем мера које Акт предвиђа смањити ризик од повређивања или појаве болести у вези са радом или професионалног оболења на најмању могућу меру или га у потпуности елиминисати.

Такође, допуна Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини, као и састављање Плана примене мера за спречавање појаве и ширење епидемије заразне болести се спроводи и у складу са Правилником о превентивним мерама за безбедан и здрав рад за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести "Службеном гласнику РС", бр. 94/2020 од 03.07.2020. године који је ступио је на снагу 11.07.2020. године.

Овај План примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести је саставни део Акта о процени ризика на радном месту и у радној околини и примењује се за сва радна места код Послодавца.

Предмет Плана је дефинисање мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести и отклањања ризика за безбедан и здрав рад запослених, као и лица која се затекну у радној околини, када надлежни орган прогласи епидемију заразне болести.

1. ОПШТИ ПОДАЦИ О УСТАНОВИ

Пуно пословно име	Техничка школа
Седиште, улица и број	Светосавска 55, 23300 Кикинда
Матични број	08114617
Порески идентификациони број (ПИБ)	100507914
Примарна делатност	Средње стручно образовање
Име и презиме директора	Миланка Халиловић
Број телефона	0230/ 422-275

2. ПОДАЦИ О УЧЕСНИЦИМА У САЧИЊАВАЊУ ПЛАН ПРИМЕНЕ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Р.бр	Име и презиме	Радно место/функција
1.	Милош Пријовић, дипл.маш.инж.	Лице за безбедност и здравље на раду
2.	Милан Марков, дипл.инж.зашт. на раду	Сарадник Лица за безбедност и здравље на раду
3.	Лазар Лешњак, спец.инж.ел.	Сарадник Лица за безбедност и здравље на раду
4.	Прим. др Татјана Станковић Кољеншић, спец.мед.рада	Сарадник Лица за безбедност и здравље на раду
5.	Миланка Халиловић	Техничка школа

3. ПРЕВЕНТИВНЕ МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

Мере ради спречавања ширења заразне болести примењују се на свим радним местима у радној околини и односе се на све локације, запослене и радно ангажована лица у **Техничкој школи Кикинда**.

Послодавац је дужан да у плану примене мера уреди обавезе и одговорности у вези са праћењем и контролом примене мера безбедности и здравља на раду.

Послодавац је дужан да на сваком радном месту у радној околини обезбеди примену превентивних мера, а нарочито следећих:

- 1) пре почетка рада обезбеди писане инструкције и упутства о мерама и поступцима за спречавање појаве епидемије заразне болести, који садрже информацију о симптомима заразне болести;
- 2) у складу са могућностима, уколико није организован рад у сменама, изврши прераспodelу радног времена увођењем друге или треће смене са мањим бројем запослених;
- 3) спроводи појачану хигијену и дезинфекцију радних и помоћних просторија што укључује редовну дезинфекцију просторија и често проветравање радног простора;
- 4) обезбеди запосленима довољне количине сапуна, убруса, текуће воде и дезинфекционих средстава на бази алкохола за прање руку;
- 5) обезбеди редовно чишћење свих површина које се често додирују на радном месту, посебно просторија и опреме као што су тоалети, кваке на вратима, фиксни телефони, рачунарска опрема и друга опрема за рад;
- 6) уреди начин вођења евиденције о дезинфекцији радних и помоћних просторија коју организује и спроводи;
- 7) обезбеди израду упутстава за безбедан и здрав рад са извођачима радова, добављачима, дистрибутерима и спољним сарадницима;
- 8) организује и обезбеди редовно уклањање отпада и смећа (канте за смеће обложене пластичном кесом) из просторија тако да се могу испразнити без контакта са садржајем.

Послодавац је дужан да у случају појаве заразне болести код својих запослених обезбеди примену превентивних мера, а нарочито следећих:

- 1) простор у коме је боравио запослени који је заражен се редовно физички и хемијски дезинфикује и проветрава;
- 2) поштују се процедуре уласка и изласка у просторије послодавца, користе прописана средства и опрема за личну заштиту на раду и друге мере заштите током процеса рада;
- 3) прецизно се дефинишу правци кретања запослених кроз радне и помоћне просторије;
- 4) организује се строга контрола кретања запослених из организационе јединице у којој је радио запослени који је заражен;
- 5) контакти запослених из организационе јединице у којој је боравио запослени који је заражен са другим запосленима се свode на нужне уз прописане мере заштите;
- 6) примењују се све друге мере по препоруци епидемиолога.

За извршење мера одговоран је Директор и руководиоци сваке организационе јединице у складу са Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места.

3.1 Опште, личне мере и активности за спречавање појаве епидемије заразне болести

3.1.1 Општем личне мере

Како би се умањио ризик од инфекције и ширења заразе, потребно је примењивати следеће опште превентивне мере и препоруке на нивоу целе организације:

- Обезбедити да запослени који имају респираторне симптоме, кашаљ, кијавицу, температуру који могу указивати на присуство заразне болести, не долазе на посао.
- Обавезно је да се ове особе у претходно поменутих случајевима одмах јаве свом непосредном руководиоцу и изабраном лекару и/или епидемиологу у Заводу за јавно здравље у месту становања и даље поступају по њиховим инструкцијама.
- Кијање и кашљање обављати на адекватан начин, покрити нос и уста маском, код кашљања и кијања поставити унутрашњу страну лакта или папирну марамицу која мора одмах да се баци у канту. Лица која у току рада на послу почну да кашљу и/или кијају треба да се упуте кући.
- Пре уласка у пословни простор, обавезна је дезинфекција обуће.
- За све запослене обезбедити гел за дезинфекцију руку на бази алкохола.
- Избежавати блиске контакте, посебно са особама које имају симптоме прехладе и грипа, односно омогућити минималну дистанцу од друге особе најмање 2 m.
- Често прање руку, топлом водом и сапуном, минимум 20 секунди, посебно након „ризичног“ контакта.
- У недостатку воде и сапуна, користити дезинфекциона средства за руке са садржајем минимум 70 % алкохола.
- Избежавати додиривање уста, носа и очију, осим марамицом и чистим, односно дезинфикованим рукама.
- Повремено умивање чистим рукама и испирање уста топлом водом, чајем, 3% хидрогеном или средствима за оралну хигијену.
- Чишћење и дезинфекција радних површина, пре свега радних столова, тастатура, мишева, телефона, канцеларијског прибора итд.
- Често проветравање канцеларија и пословних просторија.
- Уносити довољно течности и витамина, редовни оброци и спавање (одржавање имунитета).

3.1.2. Активности за спречавање појаве епидемије заразне болести

- Запосленима на дневном нивоу обезбедити коришћење средстава за основну хигијену и заштиту (топлу воду и сапун, средства за дезинфекцију руку и радних површина, заштитне маске и рукавице);
- Обезбедити одговарајућа средства за дезинфекцију у сваком улазу, односно излазу у објекат;

Пример употребе дезинфекционог средства

**ОБАВЕЗНА
ДЕЗИНФЕКЦИЈА
РУКУ**

Пример знака обавезе

- На зиду поред лавабоа поставити пластифицирано Упутство за правилно прање руку.
- За све запослене обезбедити средства и опрему за личну заштиту: заштитне маске (платнене и хируршке), заштитне рукавице;
- Средства за дезинфекцију која треба користити: Алкохол 70%, Средство за дезинфекцију на бази натриум хипохлорита;
- Препорука је запосленима да доносе готову храну у произвођачкој амбалажи, или суву храну припремљену код куће;
- У циљу превенције ширења вируса, строго се придржавати превентивних мера приликом рада и кретања на терену (уз адекватну расподелу дезинфекционих средстава, маске и рукавица ради личне заштите од заразне болести);
- Запослени који обављају рад на терену увек одржавати дистанцу од других лица најмање 2,0 m;
- Пратити информације и препоруке путем доступних, званичних извора информисања;
- У случају да се у просторијама задеси особа (запослени/пословни партнер/посетилац) са симптомима налик прехлади или грипу, а не понаша се у складу са мерама опште превенције, треба да се са дозвољене дистанце упозори од стране запослених;
- Уколико се у пословним просторијама задеси особа (запослени/пословни партнер/посетилац) којој се стање налик прехлади или грипу нагло погорша, потребно ју је на безбедан начин изоловати и позвати хитну медицинску службу;
- У случају да дође до сумње да је запослени инфициран “коронавирусом” и буде упућен у “самоизолацију” (својевољно или по предлогу лекара), потребно је да обезбеди медицинску потврду (лекарско уверење) да је по овом основу одсуствовао.

Напомена одговорности: Апеловати на запослене да дату ситуацију не злоупотребљавају, с обзиром да се на тај начин систем под релативним притиском додатно оптерећује на штету заједнице.

- Свести на минимум све активности екстерних добављача услуга (сервисери, одржавање, испитивања опрема и инсталација, ревизија и сл.), односно боравак и долазак екстерних лица у пословни простор без преке потребе.
- Запослени који у току рада раде са другим лицима, долазе у контакт са другим лицима морају увек користити заштитне рукавице, заштитне маске, уз стално одржавање минималне дистанце од 2,0 m. Избегавати контакте са лицима која исказују симптоме инфекције (кашаљ, кијање и сл.).
- Уколико је потребно извршити оверу екстерних докумената (потписивање и сл.), то обављати тако да се увек одржава минимална дистанца између лица од 2,0 m, не користити исте оловке. Обавезна је употреба заштитних рукавица и заштитне маске. У затвореној просторији не би требало да борави истовремено више од 2-5 особа.
- Омогућити стално природно проветравање радног простора на местима где је то могуће.
- У току рада не носити наките, сатове и наруквице јер то повећава ризик од преноса инфекција и отежава правилно и безбедно прање руку.
- У току рада обавезно је везивање косе.
- За време рада, руке прати што чешће, сапуном, минимум 20 секунди у складу са упутством за правилно прање руку.
- Користити 70 % Алкохол за дезинфекцију.
- Поставити отираче, дезо-баријере, на улазу у пословни простор (на локацијама где је то могуће) натопљене дезинфекционим средством (раствор Натријум хипохлората).
- Редовно дезинфиковати кваке улазних врата.
- Лица задужена за одржавање хигијене простора (агенције, запослени и сл.) активно укључити у спровођење безбедносно - хигијенских мера (повећати број радних сати или увести додатне термине). Лица која обављају ове послове морају бити опремљена заштитним рукавицама, маскама, радном одећом (мантил и сл.);
- Лица задужена за одржавање хигијене простора морају водити евиденцију чишћења (нпр. време почетка и завршетка чишћења просторије, начин чишћења, средство којим се вршило чишћење и слично)
- Личну одећу држати одвојену од службене/заштитне одеће и опреме.
- Након санитације просторија потребно их је добро проветрити.
- Мере санитације радних и помоћних просторија примењивати пре почетка рада, у прекидима рада, а у току рада (препоручљиво на свака 2x) и на крају радне смене.
- У циљу подизања нивоа опште хигијене, службену одећу чешће прати .
- Уколико дође до несташице маски, код коришћења платнених маски, исте на крају рада је могуће опрати на највишој температури прања (95 °C, нормалан процес) и након тога просушити је пеглањем са највишом температуром плоче (1500 °C).
- Екстерна лица (посетиоци, клијенти и сл.), док се налазе у пословном простору, морају све време да носе заштитну опрему (маску и рукавице).
- За све случајеве који се појаве у току рада, а индикују на зараженост вирусом, одмах се јавити непосредном руководиоцу и поступати по општем упутству реаговања у случају сумње да је запослени заражен.
- Радне смене организовати тако да се запослени из смена не мешају тј. не преклапају.

3.1.3 Превентивне мере приликом одржавања пословних састанака

- На улазним вратима у пословне просторије поставити обавештења да је при уласку обавезна дезинфекција руку за све (запослене и посетиоце).
- Појачати контролу уласка у пословне просторије.
- Приликом пословних сусрета избегавати руковање и срдачно поздрављање.
- Ограничити групне пословне састанке (до две особе или евентуално више, у складу са условима и мерама донетих од стране законодавца).

- За састанке користити веће просторије како би се између учесника омогућила физичка дистанца од бар 2 m.
- Пре почетка и након састанка потребно је проветрити и дезинфиковати просторију (радне површине, кваке, коришћену опрему итд.).
- Ограничити време трајања састанака.
- За запослене који раде са странкама обезбедити дезинфекциона средства за руке и заштитне маске.
- Дати предност комуникацији путем телефона, интернета, конференцијских позива итд

3.1.3 Превентивне мере приликом коришћења службених возила

- У службеном возилу увек држати средство за дезинфекцију (најбоље 70% Алкохол), папирне марамице или убрис.
- По уласку у службено возило, испрскати руке и обућу средством за дезинфекцију.
- Пре изласка из службеног возила (по завршетку вожње) поново алкохом испрскати руке, управљач, мењач и кључ од возила.
- Након изласка из возила, испрскати алкохом седиште.
- У аутомобилу избегавати седење један поред другог, већ један иза другог, најбоље дијагонално (аутомобил). Препорука је да се у аутомобилу превозе највише две особе.
- Обавезно коришћење заштитних маски и рукавица.
- Чешће прати службена возила у циљу одржавања хигијене.
- При манипулацији опремом, одржавати социјалну дистанцу од других особа (минимум 2 m).

3.1.4 Хигијенске мере приликом административних активности – манипулација папирним документима

- У току рада са папирном документацијом обавезна је употреба заштитних рукавица и заштитне маске .
- Поставити засебан радни сто/пулт за пријем/отпрему документаије
- Пријем документације вршити тако да лице које доноси документацију исту одложи на радни сто/пулт, након тога преузети документацију водећи рачуна да се увек одржава минимална дистанца између лица од 2 m
- Водити рачуна да екстерна лица не улазе без потребе у пословни простор, а ако је то потребно, дозволити улазак само до излазних врата
- Код потписивања докумената (отпремнице, пријемнице и сл.) захтевати од лица којем је потребно потписати одређени документ да одржава дистанцу од најмање 2 m
- Водити рачуна да за столом/пултом буде увек највише једна особа у исто време
- Потписивање, као и држање документа се врши уз коришћење заштитних рукавица и заштитне маске
- Запослени и посетиоци не смеју користити исту оловку за потписивање докумената.
- Након потписивања запослени се удаљава од стола, а потписана документа преузима екстерно лице одржавајући међусобну дистанцу од најмање 2m
- Отварање пристиглих паковања/коверти вршити за столом намењеном за манипулацију документацијом
- Коверат/амбалажу уколико није потребна, бацити у канту са осталим отпадом
- Пристиглу документацију одлагати на одговарајућа места где није могућ приступ свим лицима, тако да се обезбеди да та документација “одстоји” без дирања што дужи период могуће како би се потенцијалне честице вируса елиминисале
- Папирна документа одлагати у пластичне фолије, водећи рачуна да се спољни део фолије не контаминира, као ни регистратори за одлагање
- Регистраторе и фолије по потреби дезинфиковати дезинфекционим средствима
- Након манипулације документацијом, поготову екстерном документацијом обавезно опрати руке у складу са упутствима за правилно прање руку. Не додиривати никада лице рукама (уста, нос, очи и др.).
- Редовно дезинфиковати сто који се користи за потписивање, као и оловке које се користе за потписивање.

3.1.5 Хигијенске мере заједничких радних површина

- Смањите кување кафе и чаја на минимум.
- За време пандемије не користите заједничке чаше, шоље, есцајг.
- Одмах након употребе свако од запослених је у обавези да све што је користио одмах и опере и склони.
- За прање чаша, шоља и других посуда и опреме који се користе за припрему топлих и хладних напитака се користи чиста топла вода и детерџент.
- Препоручује се употреба воде за пиће из јавног водовода. Уколико се користи вода из апарата, неопходна је редовна дезинфекција свих славина, ручица и делова који се хватају или притискају при пуњењу чаша. Исто се односи на апарате за кафу или „вендинг“ машине. Све површине је неопходно редовно опрати (минимално једном на дан) и дезинфиковати све површине које се додирују при куповини напитака или хране.

3.1.6 Хигијенске мере приликом коришћења рачунара, телефона, таблета; опреме и сл.

- Пре употребе рачунару дезинфикује тастатуру, миш и подлогу за миш 70% Алкохолом.
- Након употребе рачунарске/мерне опреме односно уређаја поновите исти поступак
- Мобилни телефон је иначе медиј на ком се концентрише највећи број штетних микророрганизама. Обришите га са свих страна више пута у току дана 70% Алкохолом.
- Фиксне телефоне дезинфиковати више пута у току дана истим поступком, а нарочито телефонску слушалицу.

3.1.7 Хигијенске мере у раду са странкама

При раду са странкама у просторијама седишта Послодавца и одсецима/групама ван седишта, поред превентивних мера предвиђених овим Планом примењивати:

- Контрола коришћења заштитних рукавица и маски странке при непосредном улазу у објекат. У случају одсуства истих, љубазно обавестити странку да је употреба истих за улазак у просторије Послодавца неопходна.
- Посветити максималну пажњу у смислу услуживања од стране запослених – свести контакт трећих лица/странака са робом и површинама на минимум, колико је то могуће.
- Дезинфекција обуће и руку странака – могуће искључиво уз поштовање свих превентивних мера.
- Природно проветравање простора је потребно у највећој могућој мери (у складу са временским условима).
- Чешће одржавање хигијене простора (зависно од учестаности посета клијената).
- Организовати рад на начина да се поштују све превентивне мере али и омогући правилно обављање делатности.

3.1.8 Превентивне мере приликом активности на одржавању објеката, опреме и зелених површина

- Пре рада планирати радне активности како би се примениле све превентивне мере (обезбеђивање заштитних маски и рукавица, дезинфекционих средстава и сл.)
- При раду не поштовати физичку дистанцу између особа од минимум 2 m.
- Обавезно коришћење заштитних рукавица и маски
- Преузети довољан број дезинфекционих средстава и вршити одржавање хигијене опреме за рад која се користи (пре почетка рада и након завршетка истог)
- Користити сва помоћна расположива средства како би се испоштовала физичка дистанца при раду

- Увек када је потребно манипулисати са чврстим предметима и амбалажом, као и опремом за рад / помоћним средствима - дезинфикујте их дезинфекционим средством (са 70% алкохолом).
- Редовно правити паузе и одржавати хигијену руку

3.1.9 Хигијена запослених и додатна лична заштитна средства

- Радна одећа запослених мора да буде уредна и чиста.
- Обавезно је одвојено држање радне и личне одеће.
- Радну одећу коју сте носили, после скидања ставите у кесу и однесите на прање.
- Препорука је да у прашак за веш додате кашику соде бикарбоне.
- Нарочито је важна хигијена руку.
- Руке треба прати топлом текућом водом и сапуном. Руке се морају прати што чешће, а обавезно пре почетка рада, пре припреме и конзумирања хране, у сваком тренутку када се запрљају или комтаминирају, после употребе тоалета, и посебно често приликом рада са предметима, опремом и странкама.

3.1.10 Хигијена тоалета

- Тоалети се морају више пута у току смене чистити и дезинфиковати уз употребу средстава за дезинфекцију.
- У тоалетима су обезбеђени лавабои са хигијенски исправном топлом и хладном водом, као и средства за прање руку и папирни убриси за брисање.
- У сваку канту се морају поставити кесе.
- Кесе се не смеју препуњавати и морају се редовно мењати.
- Кесе које се бацају се морају везати и одложити у контејнер са комуналним отпадом.
- Забрањено је коришћење заједничких крпа и пешкира.
- Користити папирне убрисе за присање руку, искоришћење убрисе одмах одложити у канту.

3.1.11 Заштита од преноса директним контактом

- Забрањено је руковање, грљење и љубљење при сусретима.
- Сведите физички контакт са свима на минимум.
- Не додирујте нос, очи, уста, лице пре него што добро оперете руке.
- Не користите платнене марамике за брисање носа.
- Не остављајте папирне марамике на сто и друге радне површине.
- Обезбедите да у једној просторији борави што мање људи, у складу са препорукама и донетим мерама.
- Увек када је потребно манипулисати са чврстим предметима и амбалажом, дезинфикујте их 70% Алкохолом.

4. КОРИШЋЕЊЕ ЛИЧНИХ ЗАШТИТНИХ СРЕДСТАВА

Заштита лица по приоритету како је наведено

- Заштитна маска за лице тип „FFP2“ или „FFP3“ (SRPS EN 149) или
- Медицинска маска за лице (SRPS EN 14683)

Изузетно у случају да не постоји могућност за набавку неке од горе прописаних маски може се користити памучна вишекратна маска до набавке стандардних. Вишекратна маска се може користити искључиво чиста и дезинфикована.

Заштита руку

- Заштитне рукавице, нитрилне (SRPS EN 420, ASTM D6319) или
- Заштитне рукавице, латекс (SRPS EN 420)

4.1 Правилно коришћење заштитне маске

- Заштитне маске морају да носе сви који оставрују блиски контакт са другим особама.
- Није свака респираторна инфекција изазавна корона вирусом, али свако слабљење имунитета за некога може бити кобно.
- Заштитне маске штите вас од директног удисања инфективног агенса само ако их правилно користите. Једна маска се може користити само док се не овлажи.
- Маска која се скине више се не може враћати на лице и поново користити, осим платнене која се може опрати откувавањем.
- Заштитна маска се не сме одлагати на радне површине, у џеп, остављати да виси око врата. Тако и сама постаје извор инфекције

4.1.1. Стављање заштитне маске за лице

Пре него што почнете са стављањем маске, оперите руке сапуном (20 секунди или дуже) или дезинфекционим средством. Део маске који је у боји треба да буде споља, а бели изнутра. Заштитна маска се ставља тако што се горња трака маске веже / превуче преко темена, а доња трака испод ушију. Одређене маске су прављене тако да се могу навући на уши без везивања. Оно што је битно јесте да је ГОРЊА страна она страна на којој се налази ојачање односно тврђи материјал који након стављања маске морате притиснути тако да се што боље обликује према вашем носу и облику лица. Доњи део маске се навлачи испод браде.

4.1.2. Правилно ношење заштитне маске за лице

Ношење заштитне маске је битно како за нашу заштиту, тако и за заштиту људи око нас. Званична препорука је да маске носимо уколико имамо било какве симптоме вируса, уколико смо боравили на зараженим подручјима или били у контакту са потенцијално зараженом особом. Такође је препоручљиво носити маску приликом борава у затвореном простору у коме бораве или су боравила друга лица.

Током ношења маске од суштинске важности је да маску НЕ ДОДИРУЈЕТЕ РУКАМА. Уколико маску додирнете контаминираним рукама, вирус ће са руку прећи на маску и самим тим вас може заразити. Маска у сваком моменту мора покривати и уста и нос како би била ефикасна и смањила ризик од заразе. Избегавајте непотребно додиривање и намештање маске. Немојте носити исту једнократну маску више пута. Уколико осетите да је маска влажна, замените је чистом, сувом маском.

4.1.3. Скидање заштитне маске за лице

Пре него што додирнете маску, скините рукавице и оперите / дезинфикујте руке још једном, за случај да су се рукавице приликом коришћења оштетиле. Када се уверите да су вам руке чисте, у случају да је маска на ластиш, користећи обе руке, ухватите доњу траку и пребаците је напред преко главе. Скините маску пребацавањем горње траке преко главе, а затим маску баците у канту за отпад која се затвара. Уколико се маска држи на ушима, ухватите је за узице, пажљиво скините и баците. За сваки случај, обавезно оперите руке још једном након баратања ношеном маском.

Заштитну маску се мора правилно поставити и то:

- Заштитну маску фиксирати на следећи начин:
- Преко носа, уста и браде.
- Фиксирати маску у корену носа.
- Везати је на потиљку и врату.
- Проверити да ли маска добро приања уз лице.
- Маска се замењује када постане влажна.
- Платнена маска је за виšekратну употребу. Већ коришћена маска се искувава на температури 95°C /у машини или у кухињској посуди/. Након искувавања и сушења, маска се пегла и спремна је за поновно коришћење.

4.2 Правилно коришћење заштитних рукавица

- Заштитне рукавице штите од директног контакта са прљавим и инфицираним површинама само ако се правилно користе.
- Ако са њима додирујете контаминирани површине, а затим телефон, оловку, своје одело, лице, алат, оне не могу да спрече пренос инфекције.
- И када носите рукавице, перите руке са рукавицама.
- Рукавицама преносите инфекцију на све површине које додирујете.
- Отварајте врата ако је могуће без додиривања кваке (лактотом), врата гурните телом, ногом, светло палите лактом, надлактицом.
- Свако смањење контакта даје шансу да се смањи пренос инфекције.

Пре и после ношења рукавица је потребно обавити хигијену руку. Хигијена руку се односи на прање руку сапуном у трајању од минимално 20 до 30 секунди или коришћење ефикасног дезинфекционог средства у истом трајању. Оно на шта је битно обратити пажњу јесте да морате темељно опрати све делове шаке.

4.2.1. Правилно ношење рукавица

Једнократне заштитне рукавице су намењене једној употреби и није препоручљиво дезинфиковати их и користити више пута. Циљ ношења рукавица јесте да смањи ризик од заразе приликом додиривања објеката са којима велика количина људи долази у контакт: врата и кваке од врата, новац, пултви у различитим институцијама, намирнице попут воћа и поврћа које је највероватније додиривало више људи итд. Рукавице навлачите на чисте руке, водећи рачуна да нису превелике (јер се тако њихова ефикасног смањује због слободног простора и могућности спадања) или премале (јер могу пући).

Водите рачуна да током ношења рукавица не додирујете очи и лице, као и да не додирујете маску или наочаре за вид, јер тиме повећавате шансу да вирус са контаминирани површине доспе у ваш организам. Посебно обратите пажњу на то да ли сте са рукавицама додиривали мобилни телефон, кључеве или новчаник, јер у том случају и те објекте треба дезинфиковати. Не заборавите да дезинфикујете кваке од улазних врата.

4.2.2. Правилно скидање рукавица

Када дође време да ваше једнократне рукавице скинете, почните тако што ухватите једну рукавицу код зглоба и свучете је са руке окрећући унутрашњу страну споља, тако да спољашња контаминирана површина остане унутра. Држите скинуту рукавицу у руци на којој се још увек налази друга рукавица. Увучите два прста слободне руке између зглоба и преостале рукавице. Свучите преосталу рукавицу на исти начин, окрећући унутрашњу страну споља тако да обухватите и рукавицу коју већ држите у руци.

Коришћене једнократне рукавице немојте дезинфиковати и поново користити. Одложите их у канту за смеће са поклопцем. Након скидања рукавица, обавите неопходну хигијену руку.

Запамтите: само ношење маске и рукавица нису довољни да вас заштите од инфекције током епидемије. Потребно је придржавати се и других препоручених мера: држање одстојања од 2 метра од других особа, избегавање блиских контаката са другим људима, смањење времена које морате провести ван куће, брза пријава надлежним здравственим службама уколико код себе приметите симптоме вируса, као и поштовање периода самоизолације, ако су такве мере изречене.

Правилно коришћење заштитних рукавица:

- Нокти на рукама треба да су исечени на кратко.
- Док су вам рукавице на рукама никако не додирујте лице и немојте везивати маске рукавицама којима сте већ додиривали површине око себе.
- С'обзиром да нисте у могућности да мењате рукавице после сваког контакта са робом/опремом (као и новцем у појединим случајевима), рукавице испрскајте 70% алкохолом.

5. ЗАДУЖЕЊА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ И КОНТРОЛУ СПРОВОЂЕЊА ПРЕВЕНТИВНИХ МЕРА И АКТИВНОСТИ

Послови Лица за безбедност и здравље на раду:

Лице за безбедност и здравље на раду у сарадњи са послодавцем планира, спроводи и подстиче примену превентивних мера, а нарочито:

- 1) учествује у изради плана примене мера;
- 2) припрема писана упутства и инструкције за безбедан и здрав рад у циљу заштите здравља запослених од епидемије заразне болести;
- 3) контролише примену мера које су утврђене у плану примене мера који доноси послодавац;
- 4) врши контролу коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 5) сарађује са државним органима и даје потребна обавештења о примени превентивних мера безбедности и здравља на раду.

Обавезе запослених:

- 1) спроводи све превентивне мере безбедности и здравља на раду како би сачувао своје здравље, као и здравље других запослених;
- 2) наменски користи прописана средства и опрему за личну заштиту на раду и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозио своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица;
- 3) додатно брине о својој хигијени тако што ће редовно и правилно прати руке;
- 4) личну одећу држи одвојену од средстава и опреме за личну заштиту на раду и радног одела;
- 5) обавезно обавести послодавца уколико посумња на симптоме заразне болести код себе, код других запослених или чланова своје породице;
- 6) пре почетка рада прегледа своје радно место укључујући и средства за рад која користи, као и средства и опрему за личну заштиту на раду и да у случају уочених недостатака извести послодавца или друго овлашћено лице;
- 7) пре напуштања радног места, да радно место и средства за рад остави у стању да не угрожавају друге запослене;
- 8) у складу са својим сазнањима, одмах обавести послодавца о неправилностима, штетностима, опасностима или другој појави која би на радном месту могла да угрози његову безбедност и здравље или безбедност и здравље других запослених;
- 9) сарађује са послодавцем и лицем за безбедност и здравље на раду, како би се спровеле додатне неопходне мере за безбедност и здравље на раду.

ПРЕВЕНТИВНА МЕРА	АКТИВНОСТИ	ЗАДУЖЕЊЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРЕ	ЗАДУЖЕЊЕ ЗА КОНТРОЛУ СПРОВОЂЕЊА И АКТИВНОСТИ
Информисање запослених о потребним мерама	Доставити свим запосленима писане инструкције и упутства о поступцима и мерама за спречавање појаве епидемије заразне болести који садрже информацију о симптомима заразне болести односно упознати их са садржајем Плана и о истом водити евиденцију.	Непосредни руководиоцац	Лице за БЗР
Употребе предвиђених личних заштитних средстава	Обавезно ношење заштитне маске која мора да прекрива нос, уста и браду у затвореном простору и по потреби отвореном	Сви запослени	Непосредни руководиоцац
	Особама које улазе у објекат Послодавца обезбедити заштитну маску у случају да исту немају	Послодавац / одређено лице Послодавца	Послодавац / Непосредни руководиоцац
Одржавање личне хигијене	Обезбеђивање довољне количине сапуна, убруса, текуће воде и дезинфекционих средстава на бази алкохола за прање односно дезинфекцију руку	Послодавац / одређено лице Послодавца	Непосредни руководиоцац
	Редовно и правилно прање руку сапуном и водом у трајању од најмање 20 секунди	Сви запослени	Непосредни руководиоцац
Међусобна удаљеност између особа	Држати минимално растојање од два метра у односу на друга лица	Сви запослени	Непосредни руководиоцац
Ограничен број присутних лица у просторији	Ограничити састанке и боравке у групама у складу са препорукама, закључком или одлуком надлежног органа и ограничити време трајања и обавезно поштовани све превентивне мере при одржавању састанка	Организатор	Организатор
	Избегавати руковање, грљење и љубљење		
Смањење непосредних контакта у	Тежити одржавању комуникације путем	Сви запослени	Непосредни руководиоцац

ПРЕВЕНТИВНА МЕРА	АКТИВНОСТИ	ЗАДУЖЕЊЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ МЕРЕ	ЗАДУЖЕЊЕ ЗА КОНТРОЛУ СПРОВОЂЕЊА И АКТИВНОСТИ
највећој могућој мери	телефона, конференцијских позива или видео позива		
Одржавање хигијене радних и помоћних просторија	Спроводити појачано одржавање хигијене и дезинфекције радних и помоћних просторија и опреме за рад (као што су тоалети, кваке на вратима, фиксни телефони, рачунарска опрема; опрема за рад и др.)	Одговорни запослени за одржавање хигијене; сви запослени на свом радном месту и опреми коју користе	Непосредни руководиоцац
	Редовно уклањање отпада, смећа (канте за смеће обавезно морају да буду обложене пластичном кесом) из простора	Одговорни запослени за одржавање хигијене	Непосредни руководиоцац
	Вођење евиденције о дезинфекцији радних и помоћних просторија	Одговорни запослени за одржавање хигијене	Непосредни руководиоцац / Лице за БЗР
	У току радног времена редовно вршити природно проветравање просторија	Сви запослени	Непосредни руководиоцац
	Пре напуштања радног места, радно место и средства за рад оставити у стању да не угрожава друге запослене	Сви запослени	Непосредни руководиоцац

6. МЕРЕ И АКТИВНОСТИ ЗА ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

У случају сумње на појаву вируса поступа се по следећој процедури:

На почетку болести симптоми могу да буду благи, из којих разлога запослени са повишеном температуром (изнад 37°C) и/или респираторним симптомима (као што су кашаљ, отежано дисање и грозница) и ако је био у контакту са оболелим ван радног окружења, треба да пријави постојање симптома непосредном руководиоцу.

Непосредни руководиоца запосленог који има симптоме болести треба одмах да информише да се јави у ковид амбуланту матичног дома здравља у коме се запослени лечи. У тој амбуланти ће запосленом са наведеним симптомима бити урађена дијагностика, односно рентгенски преглед плућа, крвна слика, измерена температура, урађен брзи тест или PCR тест. Тек након тога, и уз консултацију са лекарима из дома здравља, запослени треба да се јави у тријажну службу где ће лекари те здравствене установе одредити даљи начин лечења.

Запослени код кога није потврђен COVID-19 и коме није потребно лечење и самоизолација, по предлогу лекара се враћа на посао.

Запослени коме је лекар одредио тестирање, након добијених резултата о исходу тестирања обавештава непосредног руководиоца и ако је тест позитиван наставља лечење, а ако је тест негативан враћа се на посао. После пријаве запосленог са симптомима заразе од COVID-19 треба пратити појаву симптома заразне болести код осталих запослених и поступити према препоруци епидемиолога.

Запослени су дужни да се придржавају прописаних процедура за спречавање ширења епидемије заразне болести. Запослени је дужан да у складу са чланом 103. Закона о раду („Службени гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14, 13/17 – УС, 113/17 и 95/18 – аутентично тумачење), обавести послодавца о привременој спречености за рад, а према члану 161. Закона о здравственом осигурању („Службени гласник РС”, број 25/19) по престанку разлога спречености за рад лекар издаје запосленом извештај о привременој спречености за рад (дознака) који доставља Секретаријату министарства, Служби за управљање кадровима

Илустровано упутство о симптомима заразне болести

У случају сумње на појаву вируса поступа се по следећој процедури:

Ако се потврди да запослени има COVID-19, тада непосредни руководиоца у сарадњи са лицем за безбедност и здравље на раду организује обављање послова тако да се запослени који су боравили у просторијама у којима је био присутан заражени запослени премештају у друге просторије док се не изврши дезинфекција тих просторија. Запослени се могу вратити на рад тек када се изврши дезинфекција просторија у којима је боравио заражени запослени. Даље, идентификује се контакти зараженог запосленог са другим запосленима и са странкама и прати се појава симптома код запослених који су били у блиском контакту.

По сазнању за потврђени позитивни случај заразе запосленог лице за безбедност и здравље на раду, у консултацији са Послодавцем, врши сталну комуникацију са епидемиологом, Министарством здравља и Институтом за јавно здравље, како би предложио мере за побољшање.

7. УПУТСТВА И ЗНАЦИ КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ИСТАЋИ НА ВИДНОМ МЕСТУ

СИПТОМИ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ COVID-19 И МЕРЕ И ПОСТУПЦИ ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ

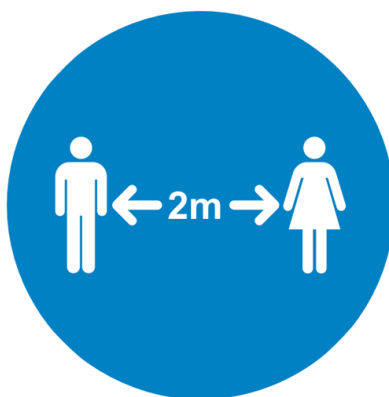
1. Током трајања инкубације у периоду од 14 дана особи која има инфекцију COVID-19 могу се развити симптоми као што су:
 - Главобоља;
 - Бол у мишићима;
 - Кашаљ;
 - Недостатак даха и/или отежано дисање;
 - грозница;
 - Пoviшена телесна температура;
 - Губитак чула укуса и/или мириса.
2. Ова инфекција може да изазове озбиљније здравствене последице код лица са ослабљеним имунолошким системом, старијих и оних са хроничним здравственим проблемима као што су дијабетес, рад, хронична болест плућа и друго.
3. Два најчешћа начина ширења COVID-19 су:
 - Директним контактом, капљичнио са особе која је инфицирана вирусом;
 - Индиректно, додиром преко контаминираних површина на којима вируси могу одређено време да преживе (додиривањем површина и предмета, а затим додиривањем сопствених уста, носа или очију).

Основне мере које треба да се придржавају запослени, као и лица која улазе и бораве у објекту:

- Обавезно ношење маски;
- Обавезна физичка дистанца;
- Обавезна дезинфекција руку и обуће.

**ОБАВЕЗНО НОШЕЊЕ
ЗАШТИТНИХ МАСКИ**

**ОБАВЕЗНА ФИЗИЧКА
ДИСТАНЦА ОД 2 m**

**Обавезна
дезинфекција
руку и обуће**

УПУТСТВО ЗА ПОСТАВЉАЊЕ ПЛАСТИЧНИХ КЕСА

1. Пластичну кесу одмотајте из паковања;

2. Кесу раширите и поставите по ободу канте за отпатке.

НАЧИН УКЛАЊАЊА ПЛАСТИЧНЕ КЕСЕ:

3. Кесу прихватите на ивице обода скупљајући је у чвор, трудећи се да се не додирује отпад.

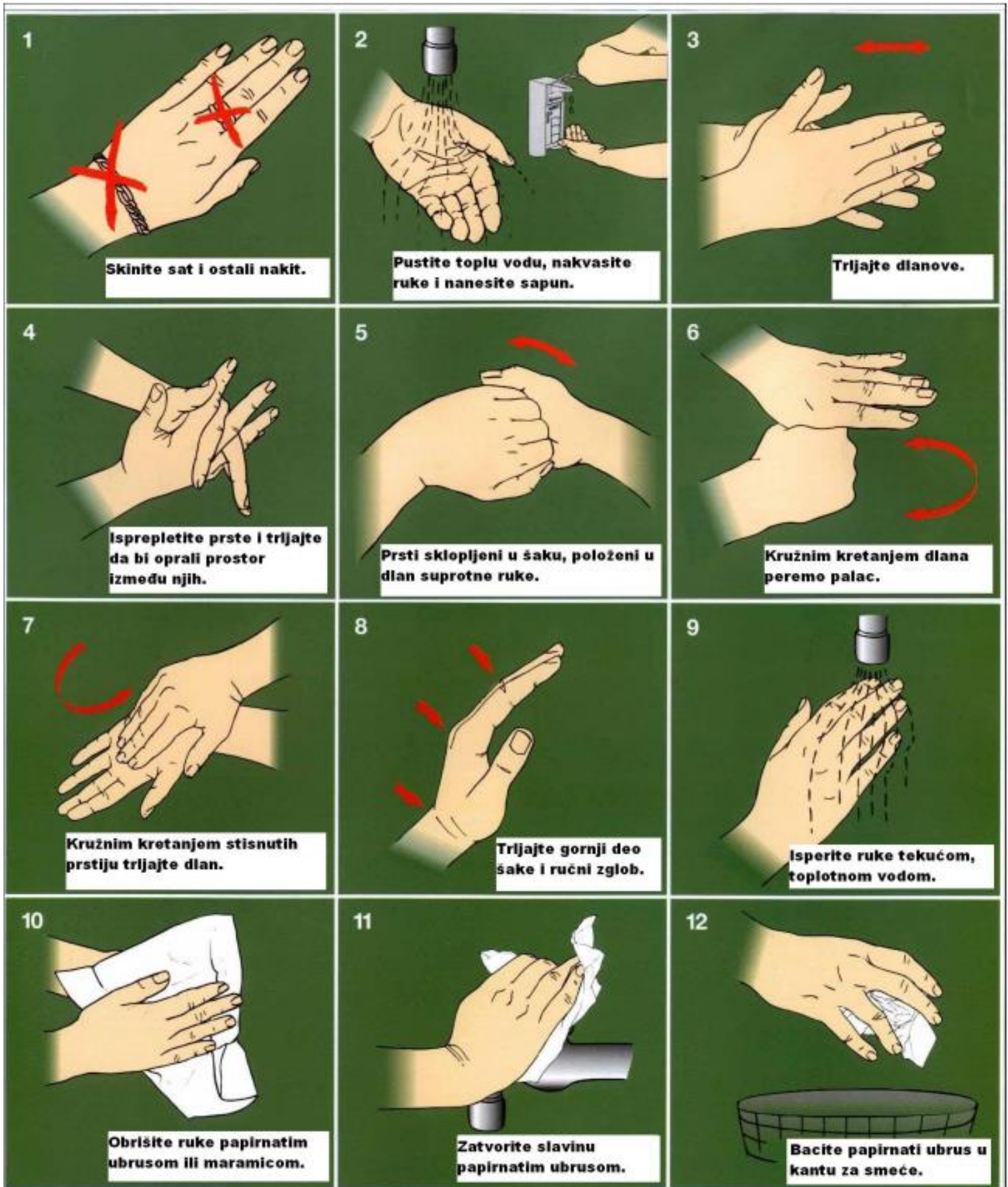

НАЧИН ПОСТУПКА НАКОН УПОТРЕБЕ ПЛАСТИЧНИХ КЕСА

4. Након употребе постављања и уклањања пластичне кесе са отпадом, обавезно опрати руке

ZAŠTITITE SEBE I DRUGE OD RESPIRATORNIH BOLESTI POSTUPAK PRANJA RUKU KOD RESPIRATORNIH INFEKCIJA

Minimalno vreme pranja ruku je 15- 20 sekundi

УПУТСТВО ЗА ПРАВИЛНУ УПОТРЕБУ ЗАШТНИТНИХ РУКАВИЦА

Узмите рукавицу из кутије додирујући је искључиво на ободу, као што је приказано на слици.

Придржавајући је на ободу једном шаком, навуците је на другу шаку правилно.

Поновити за другу шаку.

Придржавајте рукавицу на зглобу и пажљиво свуците са шаке. Не додирујте кожу!

Другу рукавицу свлачите са унутрашње стране шаком са које сте већ скинули рукавицу док претходно скинуту рукавицу држите као што је приказано на слици.

Рукавице одложите безбедно – на предвиђено место!

УПУТСТВО ЗА ПРАВИЛНУ УПОТРЕБУ ЗАШТИТНЕ МАСКЕ

**Пре употребе заштитне маске,
правилно оперите руке!**

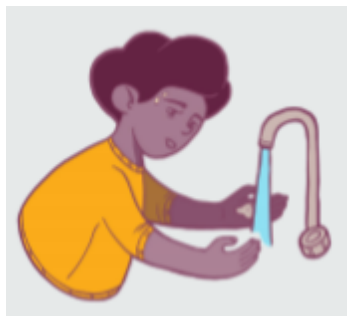
**Маска мора да прекрива уста и
нос у потпуности. Обезбедите да
нема простора између лица и
маске.**

**Избегавајте додиривање маске
током коришћења исте; уколико
морате, пре додиривање правилно
оперите руке или их дезинфикујте
средством за дезинфекцију руку на
бази алкохола.**

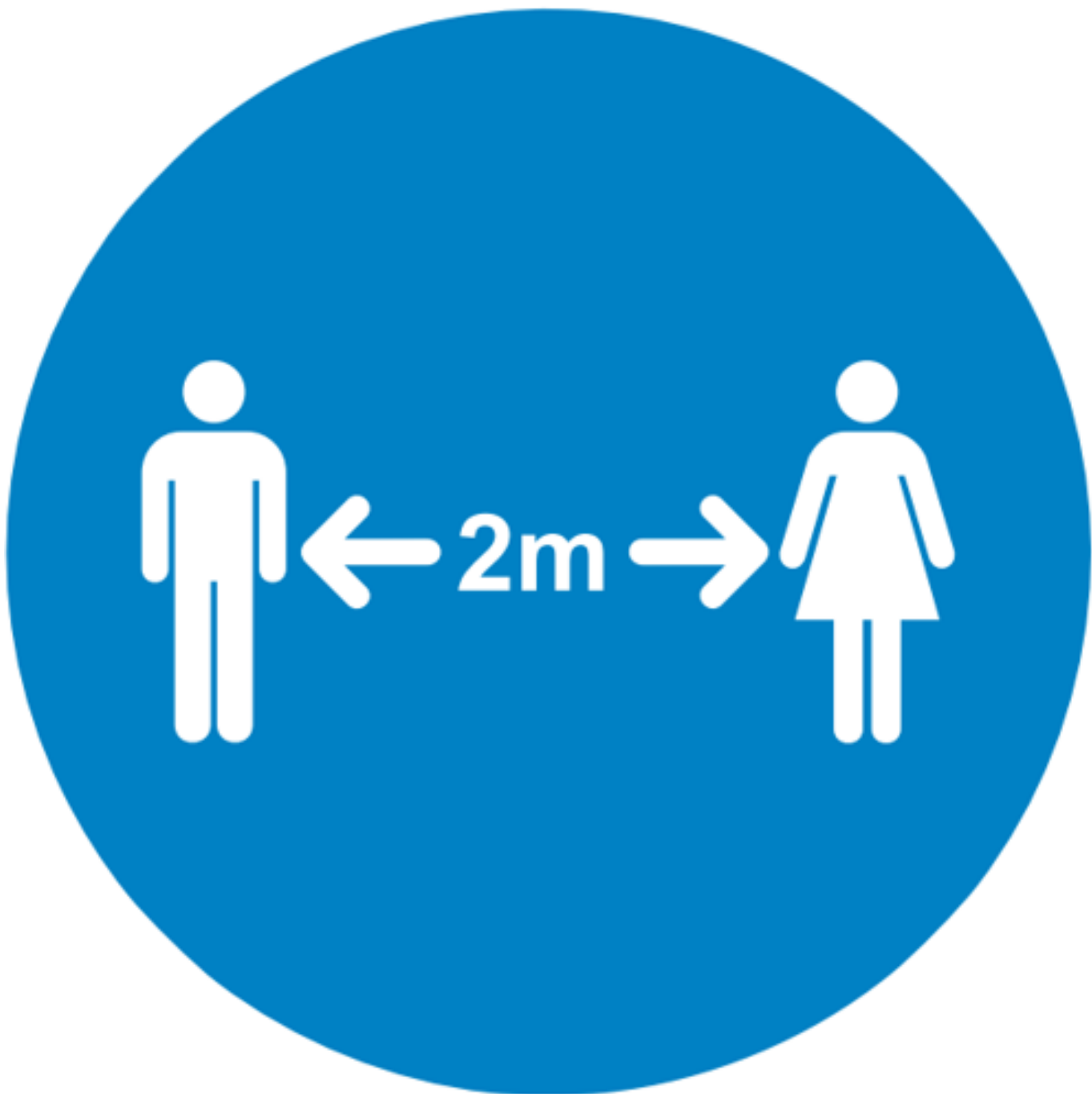

**Током рада односно потребе,
вршите замену заштитних маски и
никада не користите поново маску
након уклањања!**

**Пре уклањања маске обавезно
извршити дезинфекцију
руку/рукавица односно!**

**Правилно уклонити маску и то - -
са потиљка односно иза ушију
(зависно од маске) и никада не
додирујте предњу страну маске
односно лица при овом поступку.
Одложите је на предвиђено место
и одмах правилно оперите руке
или их дезинфикујте средством за
дезинфекцију руку на бази
алкохола.**

ОБАВЕЗНА ФИЗИЧКА
ДИСТАНЦА ОД 2 m

ОБАВЕЗНО НОШЕЊЕ
ЗАШТИТНИХ МАСКИ

ОБАВЕЗНО НОШЕЊЕ
ЗАШТИТНИХ РУКАВИЦА

**Обавезна
дезинфекција
руку и обуће**

**ОБАВЕЗНА
ДЕЗИНФЕКЦИЈА
РУКУ**

8. ИЗЈАВА ПОСЛОДАВЦА

ТЕХНИЧКА ШКОЛА
Светосавска 55, Кикинда

На основу члана 13. Закона о безбедности и здравља на раду („Службени гласник РС“ број 101/2005, 91/2015 и 113/2017 – др.закон), члана 14. став 2. тачка 4. Правилника о начину и поступку процене ризика на радном месту и у радној околини („Службени гласник РС“ број 72/2006, 84/2006, 30/2010 и 102/2015), директор **Техничке школе**, даје:

И З Ј А В У

О ПРИМЕНИ МЕРА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗАШТИТЕ ЗДРАВЉА ЗАПОСЛЕНИХ
НА РАДНОМ МЕСТУ У РАДНОЈ ОКОЛИНИ У СКЛАДУ СА ДОПУНА АКТА О
ПРОЦЕНИ РИЗИКА НА РАДНОМ МЕСТУ И У РАДНОЈ ОКОЛИНИ, ОДНОСНО ПЛАН
ПРИМЕНЕ МЕРА ЗА СПРЕЧАВАЊЕ ПОЈАВЕ И ШИРЕЊА ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ
БОЛЕСТИ

Допуном Акта о процени ризика на радном месту у радној околини, као и Планом примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести **Техничке школе**, утврђене су превентивне мере и активности за спречавање појаве епидемије заразне болести, задужење за спровођење и контролу спровођења превентивних мера и активности, као и мере и активности за поступање у случају појаве епидемије заразне болести. по запослене, као и кориснике простора

У име **Техничке школе**, преузимам потпуну одговорност за даље управљање свим активностима **Техничке школе**, у вези с радом.

Обавезујем се да ћу у организационом, техничком и финансијском смислу обезбедити реализацију свих мера предвиђених допуна акта о процени ризика на радном месту и у радној околини, односно план примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести.

Запослени у **Техничкој школи**, одговорни су за примену мера из Допуне Акта о процени ризика на радном месту у радној околини, као и Планом примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести.

Одлуке надлежних органа су саставни део Плана примене мера за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести.

Директор

М.П.

ПРИЛОГ 1 – ДЕФИНИСАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ЛЗС

		ДЕФИНИСАЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ЛИЧНА ЗАШТИТНА СРЕДСТВА И ОПРЕМУ ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ																					
		ОПАСНОСТИ И ШТЕТНОСТИ																					
		ФИЗИЧКЕ										ХЕМИЈСКЕ						БИОЛОШКЕ					
		МЕХАНИЧКЕ					ТОПЛОТНЕ		ПРИ КОРИШЋЕЊУ ЕЛЕКТРИЧНЕ ЕНЕРГИЈЕ	ЗРАЧЕЊА		БУКА	АЕРОСОЛИ			ТЕЧНОСТИ		ГАСОВИ И ПАРЕ	ПАТОГЕНЕ БАКТЕРИЈЕ	ПАТОГЕНИ ВИРУСИ	ГЉИВИЦЕ	НЕМИКРОБСКИ, БИОЛОШКИ АНТИГЕНИ	
ПАД СА ВИСИНЕ	УДАРАЦ, СУДАР ПРИГЊЕ ЧЕЊЕ	УБОД, ОКРЗНУЋЕ	ВИБРАЦИЈЕ	ОКЛИЗНУЋЕ - ПАД	ВРЕЛИНА	ХЛАДНОЋА	НЕЈОНИЗУЈУЋА	ЈОНИЗУЈУЋА		ПРАШИНА	ДИМ		ПАРА	ПОТАПАЊЕ	ПРСКАЊЕ								
ДЕЛОВИ ТЕЛА	ГЛАВА	Лобања																					
		Уши																					
		Очи																					
		Дисајни путеви																	+				
		Лице																					
		Цела глава																					
	РУКА	Шака																		+			
		Остали делови																					
		НОГА	Стопало																				
	Остали делови																						
	ОСТАЛО	Кожа																					
		Труп																					
		Унутрашњи органи																					
Цело тело																							

